

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Til:
NVE
nve@nve.no

Vår dato: 20.02.2026

Vår referanse: 2026/717

Deres referanse: 202524719-5

Uttale til detaljplan for bygging av nye dammer ved Kalhovd, Strengen og Grotte

Det vises til brev fra deres høring av 08.12.2025 av detaljplan for bygging av nye dammer ved Kalhovd, Strengen og Grotte i Tinn kommune. Viser også til tilleggsnotat fra ØTB og Statkraft, datert 15.01.2026. Arbeidsutvalget behandlet saken over e-post 19.02.26, sak 1/26, og vil gi følgende uttale:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet uttaler seg med hensyn til villreinens interesser. Etter § 21 i hjorteviltforskriften skal nemnda arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområder. Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og siden 2021 er arten oppført på rødlista. Villreinen har fått en egen stortingsmelding med mål om at den negative utviklingen skal stoppes innen 2030, alle villreinområder skal havne på minimum middels kvalitet etter kvalitetsnorm for villrein innen 2050, og de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet innen 2100.

Villreinnemnda forventer at regulant viser sitt samfunnsansvar og gjør sitt ytterste for å redusere potensiell påvirkning på villrein. I den forbindelse viser vi til detaljplanens avbøtende tiltak. Villreinnemnda ser positivt på å ha løpende dialog med regulanten gjennom anleggsperioden for å kunne melde om merka villrein i eller nær anleggsområdet i anleggstiden, men også for å få melding når villrein blir observert i anleggsområdet. Det er imidlertid få merka dyr for tiden, og effekten av slik meldingstjeneste vil avhenge av at flere dyr blir merket.

Saksdokumenter

1. Offentlig ettersyn av detaljplan for miljø og landskap for bygging av nye dammer ved Kalhovd, Strengen og Grotte
2. Tilleggsnotat til detaljplan for miljø og landskap for de nye dammene Kalhovd, Strengen 1, 2 og 3 og Grotte

Saken

NVE har sendt en detaljplan for miljø og landskap på høring for bygging av nye dammer ved Kalhovd, Strengen og Grotte i Tinn. Bakgrunnen for de nye dammene er at nåværende dammer ikke tilfredsstiller gjeldende krav i damsikkerhetsforskriften. Det er Statkraft som driver anleggene på vegne av Øst-Telemarkens Brukseierforening. De har søkt NVE om tillatelse til å lage nye dammer ende nedstrøms de gamle. Det er totalt fem dammer som skal erstattes med nye dammer på nedstrøms side. Følgende dammer skiftes ut;

- Dam Kalhovd: Eksisterende platedam erstattes med ny gravitasjonsdam
- Dammer Strengen (I, II, III): Eksisterende platedammer erstattes med tre nye gravitasjonsdammer

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Adresse: Møsvannsveien 1149, 3660 Rjukan

E-post: hardangerviddaområdet@statsforvalteren.no / Tlf.: 32 26 66 13

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

- Dam Grotte: Eksisterende plate/hvelvdam erstattes med ny gravitasjonsdam

Arbeidet var opprinnelig prosjektert til å foregå sommerstid og ferdigstilles i 2032. Et ettersendt tilleggsnotat fra Øst-Telemarkens bruksforening viser at tidslinja er foreslått fremskyndet til 2032 mot at det arbeides vinterstid og at Kalhovdvegen holdes vinteråpen under arbeidet.

Detaljplanen viser hvilke permanente og midlertidige inngrep som gjøres i området ved utskifting av dammene.

Vurdering

Arbeidet kan samlet sett føre til økt belastning på villreinstammen på Hardangervidda, særlig fordi anleggsvirksomheten vil medføre mer ferdsel gjennom store deler av året. Områdene rundt Mår og Gøystvatnet er allerede preget av omfattende inngrep, blant annet Kalhovdvegen og tidligere vannkraftutbygging, noe som over tid har skapt terrengmessige hindringer for naturlige trekkbevegelser. Dette er en viktig årsak til at villreinen i mindre grad bruker områdene øst for Kalhovdvegen i dag.

Samtidig pågår det et bredt arbeid gjennom prosess med tiltaksplanen for Hardangervidda, som skal bidra til å bedre den samlede tilstanden for villreinen. Et sentralt mål i dette arbeidet er å gjenopprette arealer og trekkruiter som har gått ut av bruk, samt sikre at tidligere påvirkede områder igjen kan fungere som leveområder. I lys av dette er det avgjørende at nye inngrep ikke forverrer situasjonen ytterligere. Tiltak som kan styrke reinens trekk, for eksempel landbruere eller andre former for sikre passasjer der terrenget og anleggslogistikken tillater det, bør derfor prioriteres høyt.

Det er positivt hvis anleggsperioden nå forkortet til utgangen av 2030. En kortere anleggsfase reduserer samlet belastning og kan gjøre det lettere å koordinere med andre tiltak i tiltaksplanen. Når det gjelder kostnaden ved at Kalhovdvegen holdes vinteråpen i en begrenset periode, vurderes denne som håndterbar innenfor rammen av de overordnede miljømålene, forutsatt at det følges tett opp med avbøtende tiltak og at villreinen og dens løpende posisjoner tas hensyn til.

Forslag til vedtak om uttale

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet uttaler seg med hensyn til villreinens interesser. Etter § 21 i hjorteviltforskriften skal nemnda arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og villreinen sine leveområder. Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og siden 2021 er arten oppført på rødlista. Villreinen har fått en egen stortingsmelding med mål om at den negative utviklingen skal stoppes innen 2030, alle villreinområder skal havne på minimum middels kvalitet etter kvalitetsnorm for villrein innen 2050, og de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet innen 2100.

Villreinnemnda forventer at regulant viser sitt samfunnsansvar og gjør sitt ytterste for å redusere potensiell påvirkning på villrein. I den forbindelse viser vi til detaljplanens avbøtende tiltak.

Villreinnemnda ser positivt på å ha løpende dialog med regulanten gjennom anleggsperioden for å kunne melde om merka villrein i eller nær anleggsområdet i anleggstiden, men også for å få melding når villrein blir observert i anleggsområdet. Det er imidlertid få merka dyr for tiden, og effekten av slik meldingstjeneste vil avhenge av at flere dyr blir merket.

Behandling i villreinnemnda

Arbeidsutvalget vedtok enstemmig forslag til uttale.

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Adresse: Møsvannsveien 1149, 3660 Rjukan

E-post: hardangerviddaområdet@statsforvalteren.no / Tlf.: 32 26 66 13

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Med hilsen

Samson Hamre (s)
Leder

Hilde Mari Omlid
Sekretær

Kopi:

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Tinn kommune